

بسمه تعالی

گزارش بررسی وضعیت بازار لوازم خانگی افغانستان

تهیه کننده: حسین روستایی

رايزن بازرگاني سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان

(دی ماه ۱۴۰۴)

بسمه تعالی

گزارش بررسی بازار لوازم خانگی افغانستان

بازار لوازم خانگی افغانستان کاملاً بازار وارداتی بوده است و بیش از ۹۸ درصد اقلام آن را تولیدات خارجی تشکیل می دهد. در حال حاضر برخلاف ۴ سال قبل که افغان ها در حال ترک این کشور بودند، مهاجرین افغانستانی، به ویژه از کشورهای همسایه نظیر جمهوری اسلامی ایران و پاکستان در حال بازگشت به افغانستان می باشند، قطعاً زندگی در خارج از افغانستان و استفاده از وسایل و لوازم خانگی مدرن بر سلايق و سبك زندگی آنها تاثیر داشته و موجب شده است تا بازار خرید، فروش و واردات لوازم خانگی در افغانستان در حال رشد باشد.

طبق گفته های مسئولان و روسای اتحادیه های مرتبط، افغانستان سالانه به واردات بیش از ۲ میلیارد دلار لوازم خانگی نیاز دارد.

البته افغانستان در بخشی کوچکی از لوازم خانگی تولیدات داخلی دارد که شاید در حدود ۲ درصد از سهم بازار لوازم خانگی را تامین نماید.

برخی از اقلام تولیدی در داخل افغانستان

- ۱- زودپز چدنی طرح قدیم (در این بخش افغانستان به کشورهای آسیای میانه و هند صادرات دارد).
- ۲- انواع بخاری هیز می.
- ۳- انواع ظروف چدنی و آلومینیومی.
- ۴- انواع بخاری برقی (بیشتر مونتاژ).
- ۵- انواع ماشین لباسشویی درب از بالا و سطلی (بیشتر مونتاژ).
- ۶- کسپول گاز.

لازم به ذکر است بازار افغانستان در بخش تولیدات زودپز چدنی و بخاری هیز می کاملاً اشباع شده و نیاز به تامین از خارج افغانستان وجود ندارد.

اکثر برندهای معروف لوازم خانگی در بازار افغانستان دیده می شود. برندهای مانند سونی، سامسونگ، ال جی، پاناسونیک، هیتاچی، بوش، شارپ، بیکو، هایسنس، فیلپس، نیکای، افترون، امرالد، جی پلاس و ساچی در افغانستان نمایندگی فروش دارند.

*البته نمی توان به ادعای برخی از تجار اطمینان کرد بطوریکه برخی از تجار چند کانتینر محصول از یک برند را وارد کرده و خود را نماینده آن برند معرفی می نمایند که اکثر این لوازم از مدل های قدیمی تر آن برند می باشند.

متأسفانه در بازار افغانستان خیلی به قانون کپی رایت توجه نشده و بیش از ۵۰ درصد بازار را لوازم تقلبی و کپی محصولات و برندهای خارجی تشکیل می دهد. که با توجه به ضعف اقتصادی و قدرت خرید پایین مردم افغانستان، مشتریان خاص خود را دارند. البته بین ۱۵ تا ۲۰ درصد مردم افغانستان علاقمند خرید برندهای معتبر و اصلی هستند و توانایی خرید اینگونه کالاهای اصلی را دارند.

برخی مشکلات بازار لوازم خانگی افغانستان

- ۱- مشکلات بانکی و کمبود نقدینگی.
- ۲- نبود سیستم مشخص بیمه.
- ۳- نبود سیستم مشخص گارانتی و وارانتی.
- ۴- دورنمای مبهم، نبود ثبات سیاسی و آینده روشن در افغانستان (بی میلی مردم به هزینه های بیشتر).
- ۵- مهاجرت خانواده های شهرنشین به کشورهای خارجی (البته در این اواخر بازگشت مهاجرین به افغانستان در حال افزایش می باشد).
- ۶- رونق کار فروشندگان لوازم خانگی دسته دوم بدلیل اقتصاد ضعیف مردم.
- ۷- کاهش دفاتر و موسسات خارجی در افغانستان که خریدار لوازم برند و اصلی بودند.
- ۸- در دولت قبلی به علت کمک های جامعه جهانی، قرارداد و مناقصه های دولتی زیادی برای خرید لوازم خانگی تشکیل می شد که در حال حاضر طبق دستور مقامات هیات حاکمه طالبان، خرید لوازم اضافی و تجملاتی برای ادارات دولتی ممنوع شده است.

۹- مشکلات نبود برق دائمی (در خردادماه سال ۱۴۰۴ برنامه توسعه سازمان ملل عنوان نمود حدود ۹۷ درصد مردم افغانستان به دلیل دهه‌ها جنگ و کمبود سرمایه‌گذاری زیرساختی با فقر انرژی و کمبود برق مواجه اند. طبق این گزارش در حال حاضر، مصرف سرانه انرژی در افغانستان به طور میانگین تنها ۷۰۰ کیلووات در سال یعنی ۳۰ برابر کمتر از میانگین جهانی است. در این گزارش آمده تقاضای برق افغانستان ۴/۸۵ گیگاوات است، اما تولید داخلی تنها ۰/۶ گیگاوات می‌باشد.

۱۰- تعرفه واردات لوازم خانگی به افغانستان مشخص نبوده و واردات از هر کشور فرق می‌کند بطور مثال تعرفه واردات تلویزیون تایوانی بیشتر از تعرفه واردات تلویزیون چینی می‌باشد. از این رو تجار در هنگام خرید از تولیدکنندگان درخواست دارند روی محصولات ساخت چین حک کنند زیرا کمترین تعرفه وارداتی لوازم خانگی را کشور چین دارد. (البته مقامات قول رفع این مشکل را داده اند).

۱۱- نبود قانون مشخص برای مبارزه با کپی رایت (البته مقامات قول رفع این مشکل را داده اند). بطوریکه برخی از تجار با مراجعه به تولید کنندگان چینی و پاکستانی با هر برندی که تقاضا داشته باشند جنس تولید می‌کنند. در گذشته شاهد تولید برخی برندهای ج.ا.ایران در پاکستان و چین بوده ایم. همچنین تولید برخی برندهای افغانی در چین به سفارش تاجر افغانستانی تولید می‌شود مثلاً تلویزیون پامیر و برندهایی با عنوان های افغانستانی نام شهرهای افغانستان.

۱۲- واردات بی رویه برخی از لوازم دسته دوم از برندهای مطرح بالخصوص در بخش ماشین لباسشویی، یخچال و تلویزیون ادامه دارد.

در حال حاضر بیشترین سهم بازار را کشور چین به خود اختصاص داده است و به ترتیب کشورهای ج.ا.ایران، پاکستان، ترکیه، هند و سایر کشورها در این بازار حضور دارند.

البته قابل یاد آوریست که برخی برندهای کره ای و ژاپنی هم در بازار وجود دارند که چون از چین وارد می شود جزء سهم بازار این کشور محسوب می گردد.

در حال حاضر تولیدات کشورهای ج.ا.ایران، چین، امارات متحده عربی، ازبکستان و برخی تولیدات داخلی افغانستان در حال افزایش سهم خود از بازار لوازم خانگی افغانستان بوده و کشورهایی مانند پاکستان در حال از دست دادن این بازار می باشند.

همچنین باید خاطر نشان شد که با توجه به اینکه بازار لوازم خانگی افغانستان کاملاً وارداتی می باشد با تغییر فصل و با گرم و سرد شدن هوا فروش محصولات خاصی افزایش و یا کاهش پیدا نموده و امکان دارد درصد سهم بازار تا حدودی تغییر نمایند. بطوریکه در فصول گرم سال سهم پاکستان کمی افزایش می یابد.

چندین سال مهاجرت افغانها در کشورهای همسایه مثل ج.ا.ایران و پاکستان باعث شناخت برندهای این کشورها شده است و اکثر مصرف کنندگان افغانستانی برندهای مطرح جمهوری اسلامی ایران را به خوبی می شناسند. خوشبختانه در بازار لوازم خانگی افغانستان، ج.ا.ایران از نام خوشی برخوردار بوده و علاقمندان خاص خود را دارد.

از برندهای موجود ج.ا.ایران در بازار افغانستان می توان به برندهای ذیل اشاره داشت:

آیسان خزر، فجر الکترو استیل، هانیزان، آبسال، امرسان، الکترو استیل، مشهد دوام، ایستکول، کوپال، پاکشوما، ناسیونال، سوزان، بروات، سیلوان، جنرال تاپ، پاک خزر، هایلان، فریدولین، مهیان صنعت، بوتان، برفاب، اکسلنت، سینور، اورست، جنرال فیت، سپاهان، معیار صنعت زاینده رود، ایران شرق، ایرومکس، سپهر خزر، ارج الکترونیک، دونا، اسنوا (به شکل محدود) و غیره... لازم به ذکر است که تنوع برندهای ج.ا.ایران در بازار افغانستان طی چند سال اخیر افزایش چشمگیر و نسبت به ۳ قبل چند برابر شده است.

بیشترین محصولات و لوازم خانگی ایرانی در بازار افغانستان را اقلام زیر تشکیل می دهند:

- ۱- انواع کولر های آبی (نزدیک ۲۰ درصد بازار را در اختیار دارد).
- ۲- انواع ظروف بلور، چینی و ملامین. (بازار فروش ظروف بلور و ملامین ج.ا.ایران در حال رشد می باشد).
- ۳- انواع محصولات و لوازم گازسوز به خصوص اجاق گاز طرح فر.
- ۴- انواع یخچال اکونومی، فریزر و یخچال های فروشگاهی.
- ۵- انواع ماشین لباس شویی درب از بالا و سطلی.
- ۶- انواع ظروف تفلون.

*متأسفانه در بخش کولر آبی و برخی اقلام گاز سوز شاهد افزایش تولیدات داخلی و کپی های پاکستانی بوده ایم که در این بخش شاهد کم شدن سهم بازار تولیدات جمهوری اسلامی ایران هستیم.

از برندهای پاکستانی موجود در بازار افغانستان می توان به برندهای ذیل اشاره داشت:

رویال فن، پاک فن، GL، Boss، Dawlance، Pel، نشنل، سوپراسیا، هایر پاکستانی و غیره اشاره نمود.

با توجه به اتفاقات اخیر و مسدود شدن مرزهای افغانستان با کشور پاکستان اخیراً ۴۵ شرکت وارد کننده لوازم خانگی افغانستانی که از پاکستان واردات داشتند قراردادهای خود با این کشور را لغو نمودند.

بیشترین محصولات وارد شده از پاکستان اقلام ذیل را تشکیل می دهند:

۱- انواع پنکه (نزدیک به ۷۰ درصد بازار را در اختیار دارد).

۲- انواع ماشین لباس شویی درب از بالا، سطلی و دوقلو.

۳- انواع یخچال و فریزر.

۴- انواع ظروف ملامین.

تنوع محصولات چینی در بازار افغانستان زیاد بوده و بیشتر لوازم الکترونیکی (یخچال بشکل جزئی) و برخی ظروف و تجهیزات آشپزخانه از این کشور وارد می گردد. از کشور ترکیه بیشتر بخاری های چدنی هیزمی (که در حال حاضر تولید این نوع بخاری در داخل افغانستان صورت می گیرد و یا بسته بندی می گردد)، اجاق گاز و ظروف آشپزخانه (بشکل محدود) وارد می گردد.

فروشگاه های آنلاین:

بازار لوازم خانگی در افغانستان در حال رشد بوده و علاوه بر فروشگاههای فیزیکی، در شهرهای بزرگ مانند کابل و هرات، بازارها و فروشگاههای آنلاین نوظهوری نیز جهت خرید و فروش انواع لوازم خانگی از یخچال و ماشین لباسشویی تا وسایل کوچک آشپزخانه، در دسترس بوده که به تدریج در حال گسترش سهم بازار خود می باشند و از انواع برندهای جدید، برندهای مطرح بین المللی و تولیدات داخلی در آن به فروش می رسد.

برخی از فروشگاه‌های آنلاین لوازم خانگی در افغانستان:

Market: فروشگاه با امکان خرید موبایل، دوربین، لوازم خانه و تحویل سریع در تمام ولایات افغانستان.

Baran Mart: یک فروشگاه آنلاین فعال در افغانستان با تنوع محصولات.

BazzareGolbahar: بزرگترین بازار آنلاین افغانستان با هزاران محصول و امکان مقایسه قیمت.

Web2Kaan: سایت فروش لوازم الکتریکی و خانگی.

قیمت فروش برخی لوازم خانگی در کابل

ردیف	نام کالا	میانگین قیمت
۱	ماشین لباسشویی فول اوماتیک ۸ کیلویی	۳۰ هزار الی ۶۵ هزار افغانی
۶	ماشین لباس شویی سطلی درب از بالا	۵ هزار الی ۸ هزار افغانی
۷	ماشین لباس شویی سطلی درب از بالا ایرانی	۶ هزار الی ۱۰ هزار افغانی
۸	جارو برقی	۴ هزار الی ۱۸ هزار افغانی
۹	یخچال ساده	۹ هزار الی ۵۰ هزار افغانی
۱۰	یخچال سای بای ساید	۶۵ هزار الی ۱۳۰ هزار افغانی

ارزش واردات برخی اقلام لوازم خانگی به افغانستان در سال ۱۴۰۳ (ارزش به دلار)

ردیف	نام کالا	SH.CODE	ارزش به دلار
۱	یخچال	۸۴۱۸۲۹	۲۹,۵۲۸,۷۹۵
۲	اسپلت	۸۴۱۵۸۲۰۰	۱۰,۷۵۲,۵۵۱
۳	ماشین لباسشویی	۸۴۵۰۱۲۰۰	۷,۳۵۸,۰۲۳
۴	پنکه برقی	۸۴۱۴۵۱۰۰	۷,۱۵۴,۶۷۲
۵	تلویزیون	۸۵۲۸۷۲۰۰	۷,۱۴۶,۵۲۱
۶	اجاق گاز	۷۳۲۱۱۱۱۰	۳,۲۱۰,۰۶۳
۷	اتو	۸۵۱۶۴۰۰۰	۳,۱۵۴,۰۳۱
۸	جارو برقی	۸۵۰۸۶۰۰۰	۲,۲۸۶,۲۱۷

۹	انواع بخاری برقی و گازی	۸۵۱۷۱۲۰۰	۲,۰۲۱,۵۵۸
۱۰	کولر آبی	۸۴۱۵۸۱۰۰	۱,۸۷۳,۷۰۸
۱۱	لوازم آشپزخانه	۷۳۲۳۹۹۲۰	۱,۷۰۹,۱۹۲
۱۲	چرخ گوشت	۸۵۰۹۸۰۰۰	۸۹۵,۴۲۶

تعرفه واردات برخی از اقلام لوازم خانگی به افغانستان

ردیف	نام کالا	SH.CODE	درصد تعرفه گمرکی
۱	یخچال	۸۴۱۸۲۹	۱۲ درصد
۲	ماشین لباسشویی	۸۴۵۰۱۲۰۰	۱۲ درصد
۳	پنکه برقی	۸۴۱۴۵۱۰۰	۶/۵ درصد
۴	تلویزیون	۸۵۲۸۷۲۰۰	۱۲ درصد
۵	کولر آبی	۸۴۱۵۱۰۲۰	۱۰ درصد

برخی از مشکلاتی که تجار افغانستانی در ج.ا.ایران عنوان نموده اند:

- ۱- مشکلات انتقال پول و نقدینگی.
- ۲- مشکلات ارزی.
- ۳- مشکلات با شرکت های واسطه ای و بازرگانی. (به دلیل عدم شناخت کافی و سخت بودن شرایط خرید از شرکتهای معتبر و مطرح ج.ا.ایران این تجار به ناچار با شرکتهای واسطه و بازرگانی، قرارداد نموده که در ادامه با مشکلاتی مواجه می گردند).
- ۵- نبود مواد اولیه و تاخیر در اجرای به موقع مفاد قرارداد.

نتیجه گیری :

- ۱- بازار لوازم خانگی افغانستان، در حال طی سیر صعودی بوده و در حال رشد می باشد.
- ۲- در حال حاضر تولید برخی لوازم خانگی که نیاز به سرمایه گذاری و دانش اندک دارد در افغانستان صورت می گیرد.

- ۳- با توجه به توان اقتصادی مردم افغانستان درصد کمی از مردم توان خرید کالای لوکس، برند و مدل سال را دارند.
- ۴- به علت مهاجرت به کشورهای همسایه مردم افغانستان با کیفیت و برندهای سایر کشورها و به خصوص ج.ا.ایران آشنا هستند و تولیدات ج.ا.ایران از نامی خوش در بازار افغانستان برخوردار می باشند.
- ۵- در گذشته به علت حضور نیروهای آمریکایی و ناتو و برخی تحریم ها، وزارت خانه ها و ادارات دولتی افغانستان اجازه خرید محصولات ج.ا.ایران را نداشتند که فعلاً این مانع برداشته شده است.
- ۶- تعرفه پایین و تنوع محصولات و تولیدات کشور چین در بازار افغانستان رقابت را برای سایر کشورها مشکل نموده است.
- ۷- رقابتی نبودن قیمت تولیدات ج.ا.ایران، نسبت به کشورهای پاکستان و ترکیه به دلیل کیفیت مناسب.
- ۸- در حال حاضر بیشتر لوازم برند، از مدل سال های قبل هستند.
- ۹- بدلیل ضعف ارگان های کنترل کننده دولتی، تخلفات زیادی از سوی تجار افغانستان در محصولات دیده می شود و در حال حاضر نیز جریان دارد، بطور مثال تلویزیون ۵۵ اینچ در پشت کارتن معرفی شده ولی در واقع یک سایز کوچکتر در داخل کارتن عرضه می گردد. (البته مقامات دولتی و اتحادیه های مرتبط قول برخورد با این مشکل را داده اند).
- ۱۰- کپی از برندهای پرفروش در بازار افغانستان به راحتی انجام می شود بطور مثال جارو برقی های تک از روی هیتاچی. (HI TACH مشابه HITACHI).

پیشهادات:

- ۱- در گذشته بخشی از لوازم خانگی مخصوصاً لوازم خانگی پاکستانی بشکل قطعه وارد شده و در شهرهای کابل و جلال آباد بسته بندی می گردید. در حال حاضر با توجه به مشکلات بوجود آمده بین افغانستان و پاکستان می توان قطعات را از جمهوری اسلامی ایران وارد نمود و در یکی از مناطق مرزی دو کشور کار مونتاژ را آغاز نمود. (برخی از تجار و سرمایه گذاران افغان آمادگی خود را جهت آغاز سرمایه گذاری مشترک و ایجاد خطوط تولید مشترک در مناطق مرزی با طرف های ج.ا.ایران را اعلام نموده اند).
- ۲- با توجه به مشکلات بوجود آمده و لغو قراردادهای شرکت های وارد کننده افغانستانی از پاکستان انتظار می رود با گرم شدن هوا بازار فروش انواع پنکه، یخچال و کولر در افغانستان با کمبود جدی مواجه گردد. (مخصوصاً بازار فروش پنکه) که نیاز تامین این کالاها از سایر کشورها احساس می گردد.
- ۳- با توجه به اینکه مناسبات سیاسی افغانستان و پاکستان غیر قابل پیش بینی بوده و هر لحظه امکان برقراری مجدد روابط سیاسی و اقتصادی دو کشور وجود دارد، می بایست در این خصوص اقدامات عملی نموده و زمینه ایجاد ملاقات و همکاری مشترک بین تجار و سرمایه گذاران دو کشور را فراهم نمود.
- لازم به ذکر است در حال حاضر رئیس اتحادیه تجار جاده نادر پشتون شهر کابل (بزرگترین مرجع و محل واردات لوازم خانگی افغانستان) با هیات همراه ایشان، با هدایت ها و تشویقات رایزن محترم بازرگانی ج.ا.ایران در افغانستان، در چندین نمایشگاه مهم بین المللی کشورمان مشارکت نموده و در لحظه نگارش این گزارش، در تهران حضور دارند.

لیست و شماره تماس با برخی از تجار فعال در زمینه واردات لوازم خانگی به افغانستان

توجه: فهرست ذیل به منظور برقراری ارتباط اولیه با تجار محترم کشور افغانستان تهیه شده است تا تبادل اطلاعات بازار و اعلام ظرفیتها و نیازها بین طرفین صورت گیرد. هرگونه معامله تجاری میبایست پس از حصول اطمینان دوطرف از یکدیگر بر مبنای انعقاد قرارداد شفاف، درج مرجع داوری در قرار داد و اخذ تضامین کافی صورت گیرد.

ردیف	نام تاجر / شرکت	شماره تماس
۱	سهیل راستین	۰۰۹۳۷۸۶۶۰۰۰۵۰
۲	حمید اکرمی	۰۰۹۳۷۸۰۰۰۰۹۶۱
۳	نعیم قاسمی	۰۰۹۳۷۸۶۳۵۱۴۶۸
۴	شفیق اله فیضی	۰۰۹۳۷۸۶۹۰۴۴۴۴
۵	عبدالحمید قاسمی	۰۰۹۳۷۰۲۰۶۵۳۵۰

منابع و مواخذ:

- وزارت صنعت و تجارت افغانستان.
- اداره ملی احصائیه و معلومات (اداره ملی آمار) افغانستان.
- اتاق صنایع و معادن افغانستان.
- اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان.
- اتاق پیشه وران و دوکان داران افغانستان.
- اتحادیه تجار جاده نادر پشتون شهر کابل.